

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om utsläppshandel och 1 § i lagen om Energimyndigheten

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om utsläppshandel och lagen om Energimyndigheten ändras. Enligt förslaget ska det i lagarna göras i huvudsak lagtekniska korrigeringar och förtydliganden av gällande bestämmelser.

De föreslagna ändringarna gäller uppdateringar av hänvisningarna som gäller kommissionens genomförandeförordning, korrigeringar av tekniska fel i paragraferna samt förtydligande av gällande bestämmelser i och med kommissionens genomförandeförordningar och anvisningar. I lagen om Energimyndigheten föreslås dessutom en teknisk ändring som gäller Energimyndighetens uppgifter.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1.7.2025.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING.....	4
1 Bakgrund och beredning.....	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Beredning.....	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget	4
3 Målsättning	6
4 Förslagen och deras konsekvenser	6
4.1 De viktigaste förslagen	6
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	8
5 Alternativa handlingsvägar.....	9
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	9
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet	9
6 Remissvar	9
6.1 Inledning	9
6.2 Allmän respons	10
6.3 Luftfart.....	10
6.4 95-procentsregeln om biomassa	10
6.5 Utsläpp inom ansvarsfördelningssektorn och rapportering av utsläppsuppgifter.....	11
6.6 Avskiljning av koldioxid	12
7 Specialmotivering.....	12
7.1 Lagen om utsläppshandel	12
7.2 Lag om ändring av lagen om Energimyndigheten.....	18
8 Ikraftträdande	18
LAGFÖRSLAG.....	19
1 Lag om ändring av lagen om utsläppshandel	19
2 Lag om ändring av 1 § i lagen om Energimyndigheten.....	24
BILAGOR	25
PARALLELLTEXTER.....	25
1 Lag om ändring av lagen om utsläppshandel	25
2 Lag om ändring av 1 § i lagen om Energimyndigheten.....	33

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Lagen om utsläppshandel (1270/2023) trädde i kraft den 1 januari 2024. Genom lagen om utsläppshandel genomfördes de bestämmelser i omarbetningen av utsläppshandelsdirektivet som gäller anläggningar, sjötransporter och luftfart. Genom propositionen upphävdes den tidigare lagen om utsläppshandel. Omarbetningen av utsläppshandelsdirektivet publicerades i Europeiska unionens officiella tidning den 16 maj 2023 och de ovannämnda reformerna skulle nationellt vara genomförda senast den 31 december 2023.

Beredningen av och innehållet i omarbetningen av utsläppshandelsdirektivet beskrivs ingående i regeringens proposition 71/2023.

På grund av det brådskande genomförandet har man vid beredningen av den nationella lagstiftningen inte kunnat beakta kommissionens bestämmelser på lägre nivå i EU eller kommissionens anvisningar som syftar till att harmonisera genomförandet av utsläppshandelssystemet i medlemsstaterna. Efter det att lagen om utsläppshandel trädde i kraft har det dessutom framkommit andra behov av lagtekniska ändringar.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid arbets- och näringsministeriet. Regeringens proposition har varit på remiss mellan den 20 december 2024 och den 4 februari 2025. Utlåtanden begärdes av kommunikationsministeriet, miljöministeriet, justitieministeriet, Energimyndigheten, Transport- och kommunikationsverket, Finlands näringsliv rf, Finnair Oyj, Teknologiindustrin rf, Kemiindustrin KI rf och Skogsindustrin rf.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

Med stöd av utsläppshandelsdirektivet har flera genomförandeförordningar och delegerade förordningar antagits, vars syfte är att säkerställa ett enhetligt genomförande av utsläppshandeln i medlemsstaterna. I och med omarbetningen av utsläppshandelsdirektivet har kommissionen berett ändringar i genomförandeförordningarna och de delegerade förordningarna, av vilka största delen har trätt i kraft efter det att den nya lagen om utsläppshandel trädde i kraft.

Efter omarbetningen av utsläppshandelsdirektivet har kommissionen antagit följande ändringar i delegerade förordningar och genomförandeförordningar:

kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/2122 om ändring av genomförandeförordning (EU) 2018/2066 vad gäller uppdatering av övervakningen och rapporteringen av växthusgasutsläpp i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG

kommissionens delegerade förordning (EU) 2024/873 om ändring av delegerad förordning (EU) 2019/331 vad gäller unionstäckande övergångsbestämmelser för harmoniserad gratis tilldelning av utsläppsrätter

kommissionens genomförandeförordning (EU) 2024/1321 om ändring av genomförandeförordning (EU) 2018/2067 vad gäller verifiering av uppgifter och ackreditering av kontrollörer.

Ändringar

kommissionens genomförandeförordning (EU) 2024/2493 om ändring av genomförandeförordning (EU) 2018/2066 vad gäller uppdatering av övervakningen och rapporteringen av växthusgasutsläpp i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG

kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/2441 om tillämpningsföreskrifter till Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller innehållet i och formatet för de klimatneutralitetsplaner som krävs för beviljande av gratis tilldelning av utsläppsrätter

kommissionens delegerade förordning (EU) 2024/2620 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller kraven för att anse att växthusgaser har blivit permanent kemiskt bundna i en produkt

kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/2904 om ändring av delegerad förordning (EU) 2019/1122 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller unionsregistrets funktion, genom vilken man till registerförordningen fogade de ändringar som utvidgningen av EU:s handel med utsläppsrätter för distribution av fossila bränslen och allmänna utsläppshandel till att omfatta sjötransporter förutsatte.

Dessutom har kommissionen sett över sina anvisningar om tolkningen av bilaga I till utsläppshandelsdirektivet (Guidance on Interpretation of Annex I of the EU ETS Directive (excl. aviation and maritime activities), den så kallade GD0) samt sina anvisningar om gratis tilldelning av utsläppsrätter. I och med att regleringen på lägre nivå har omarbetats innehåller den gällande lagen om utsläppshandel delvis bristfälliga hänvisningar till gällande EU-rättsakter liksom också bestämmelser som behöver göras tydligare.

I kommissionens anvisningar (GD0) preciseras bestämmelserna om anläggningar som använder 95 % biomassa enligt utsläppshandelsdirektivet. Enligt utsläppshandelsdirektivet ska anläggningar som använder mer än 95 % hållbar biomassa under åren 2019–2023 undantas från utsläppshandeln från och med 2026. Bestämmelsen i utsläppshandelsdirektivet har som sådan tagits in i den nationella lagstiftningen. I utsläppshandelsdirektivet finns det inga bestämmelser om hur en anläggning som med stöd av bestämmelsen undantagits från utsläppshandeln tillämpningsområde åter ska börja omfattas av det. Tillämpningsområdet för lagen om utsläppshandel omfattar biomassaanläggningar som använder mindre än 95 % biomassa och utgångspunkten är att en biomassaanläggning som använder mer än 95 % biomassa och som 2026 undantas från utsläppshandeln på nytt kommer att börja omfattas av den, om anläggningen ökar användningen av fossila bränslen och därmed underskrider gränsen på 95 %.

I enlighet med kommissionens anvisningar ska de anläggningar som från och med ingången av 2026 ska undantas från utsläppshandeln förbli utanför utsläppshandeln åtminstone fram till ingången av följande handelsperiod 2031. I det gällande direktivet görs inga översyner av denna fråga. Energimyndigheten har utifrån verifierade utsläppsrapporter för 2019–2023 beräknat andelen utsläpp från förbränning av hållbar biomassa från varje anläggning som ingick i utsläppshandeln i början av 2024 i förhållande till anläggningens totala utsläpp. Energimyndigheten har gett verksamhetsutövaren vid varje anläggning tillfälle att yttra sig om beräkningen i fråga. Energimyndigheten har utifrån beräkningarna till Europeiska

kommissionen den 30 september 2024 lämnat in uppgifter om de anläggningar som ska undantas från utsläppshandeln. Europeiska kommissionen kommer att fatta beslut om de anläggningar som ska undantas uppskattningsvis under 2024–2025. Efter detta fattar Energimyndigheten överklagbara beslut om återkallande av utsläppstillstånd och återkallande av godkännande av planer för övervakning för de anläggningar som ska undantas.

Utsläppen från förbränning av fossila bränslen (inkl. andra bränslen som inte uppfyller hållbarhetskriterierna) vid anläggningar som inte längre ska omfattas av tillämpningsområdet överförs inom statistikföringen från utsläppshandelssektorn till ansvarsfördelningssektorn. Tills vidare är det oklart hur överföringen ska genomföras och vilken inverkan den har på utsläppen inom ansvarsfördelningssektorn. De totala utsläppen inom ansvarsfördelningssektorn uppgick 2023 till sammanlagt 25 megaton koldioxidekvivalenter. I enlighet med klimatårsberättelsen för 2024 bör utsläppen inom ansvarsfördelningssektorn före 2030 minska med 8 megaton koldioxidekvivalenter från 2023 års nivå för att det bindande mål som ställts upp för ansvarsfördelningssektorn ska nås.

Enligt nuvarande uppgifter undantas 80 anläggningar i Finland från tillämpningsområdet från och med 2026 till följd av 95-procentsregeln. De sammanlagda utsläppen från dessa anläggningar från biomassa och fossila bränslen uppgick 2023 till sammanlagt cirka 10,2 megaton. Av utsläppen härstammade 98,4 % från förbränning av biomassa, vilket innebär att denna andel med tanke på växthusgasutsläppen betraktas som utsläppsfri i utsläppshandeln. De fossila utsläppens andel av anläggningarnas samtliga utsläpp var på motsvarande sätt 1,6 %, det vill säga cirka 0,17 megaton, vilket är något mindre än åren 2019–2022, då de fossila utsläppen var cirka 0,2 megaton per år.

Stora anläggningar inom den kemiska skogsindustrin har en avsevärd betydelse för utsläppen, eftersom 2/3 av de totala utsläppen från alla anläggningar inom näringsgrenen kom från de cirka 10 anläggningar som hör till dem som undantas från utsläppshandeln. De totala utsläppen från de cirka 70 anläggningar som inte hör till anläggningarna inom den kemiska skogsindustrin var för sin del cirka 3,5 megaton, biomassan inkluderad. Bland dessa finns cirka 20 opt-in-anläggningar som ingår i fjärrvärmenäten och som ska undantas från utsläppshandeln tillsammans med huvudanläggningen för fjärrvärmenätet. Bränslet i opt-in-anläggningarna är av fossilt ursprung. Utsläppen från opt-in-anläggningarna var 2023 mindre än 1 000 ton.

Det fossila bränsle som förbrukas av de anläggningar som ska undantas från den allmänna utsläppshandeln omfattas, med undantag för torv, från och med 2027 av EU:s nya handel med utsläppsrätter för distribution av fossila bränslen (ETS2).

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att förtydliga bestämmelserna i den gällande lagen om utsläppshandel samt att göra lagtekniska preciseringar. I propositionen föreslås det att bestämmelserna om anläggningar som använder mer än 95 % biomassa ska göras tydligare. I och med den föreslagna ändringen strävar man efter att säkerställa att utsläppen inom ansvarsfördelningssektorn inte ökar till följd av en eventuell ökad användning av fossila bränslen samt att säkerställa en enhetlig behandling av anläggningar av samma typ vid prissättningen av utsläpp.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås i huvudsak lagtekniska ändringar samt vissa förtydliganden av den gällande regleringen. I propositionen föreslås det att definitionerna och vissa andra bestämmelser ses över till följd av ändringar i kommissionens delegerade förordning och genomförandeförordningar. I bestämmelserna om verifiering ses den hänvisning som görs till klimatneutralitetsrapporten över. I propositionen föreslås dessutom andra ändringar av lagteknisk karaktär.

I propositionen föreslås det att de gällande bestämmelserna ska förtydligas i fråga om anläggningar som använder mer än 95 % hållbar biomassa. Enligt förslaget ska bestämmelserna i fråga om de biomassaanläggningar som ska undantas från tillämpningsområdet från och med 2026 preciseras så att om anläggningen ökar användningen av fossila bränslen från och med 2026 och användningen av hållbar biomassa sjunker till under 95 %, ska anläggningen på nytt ansöka om att omfattas av tillämpningsområdet för utsläppshandeln. Utsläppshandelsdirektivet ger nationellt handlingsutrymme vid genomförandet av 95-procentsregeln och i och med kommissionens GD0-anvisningar anses det nödvändigt att förtydliga rättsläget i fråga om det nationella genomförandet av regeln. Dessutom förtydligas bestämmelserna till den del en anläggning som uteslutande använder biomassa och som inte omfattas av tillämpningsområdet för den gällande lagen om utsläppshandel inte från och med 2026 uppfyller den begränsning som gäller för biomassaanläggningar. I lagen om utsläppshandel finns inga bestämmelser om hur man ska gå till väga med sådana anläggningar som inte har varit verksamma under hela referensperioden (2019–2023) eller som har inlett sin verksamhet efter referensperioden.

De ändringar av kommissionens förordningar som gäller utsläppsrätter som tilldelas gratis var inte till alla delar i kraft när den nuvarande lagen om utsläppshandel stiftades och inte heller var det närmare innehållet i förordningsutkastet känt. De ändringar som trätt i kraft efter det och de som ännu är under beredning har föranlett ett behov av en översyn av de nationella bestämmelserna. De viktigaste ändringarna hänför sig till villkoren för att få full gratis tilldelning av utsläppsrätter.

Det kommande innehållet i unionslagstiftningen om energieffektivitetskriteriet kunde i huvudsak beaktas vid beredningen av lagen om utsläppshandel. Det föreslås därför att lagen till denna del ändras endast så att den bättre motsvarar den slutliga ändrade formuleringen i artikel 22a i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter, ändringarna i kommissionens verifieringsförordning samt de förväntade ändringarna i kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter. De föreslagna preciseringarna och tilläggen har inga faktiska konsekvenser för nuläget, utan genom dem förenhetligas innehållet mellan unionslagstiftningen och den nationella lagstiftningen och således tolkningen av dem.

EU-lagstiftningen om klimatneutralitetsvillkoret har efter det att lagen om utsläppshandel stiftades blivit preciserad och den kommer att preciseras ytterligare i kommissionens direkt tillämpliga förordningar som antas 2025. I den gällande lagen har man redan beaktat de förutsättningar som hänför sig till klimatneutralitetsplanen. Kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter kommer dock att ses över genom att det tas in fler villkor för full gratis tilldelning av utsläppsrätter. Verksamhetsutövaren ska bland annat lämna in en verifierad klimatneutralitetsrapport i enlighet med kraven i den ovannämnda rättsakten för varje period som omfattas av klimatneutralitetsplanen.

Dessutom föreslås det att lagen om Energimyndigheten revideras så att man i bestämmelsen om Energimyndighetens uppgifter ser över hänvisningen till den gällande lagen om utsläppshandel, tar in uppgifter enligt lagen om handel med utsläppsrätter för distribution av fossila bränslen och stryker hänvisningen till den upphävda lagen om handel med utsläppsrätter för luftfart.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Propositionen bedöms inte ha några egentliga nya konsekvenser, eftersom man genom den föreslagna propositionen gör lagtekniska korrigeringar och förtydligar den gällande regleringen och inte tar in några nya bestämmelser. Avsikten är dock att i avsnittet komplettera konsekvenserna av 95-procentsregeln till den del det finns mer information om konsekvenserna än när regeringens proposition med förslag till lag om utsläppshandel lämnades.

Att undanta biomassaanläggningar från utsläppshandeln framtar anläggningarna det centrala incitamentet för att minska sina utsläpp från fossila bränslen.

Det går inte att på förhand få information om en eventuell ökning av användningen av fossila bränslen i enskilda anläggningar. En ökad användning av fossila bränslen i anläggningar som undantas från utsläppshandeln skulle dock eventuellt leda till betydande utsläppsökningar inom ansvarsfördelningssektorn.

Den föreslagna skyldigheten att på nytt ansöka om utsläppstillstånd när anläggningens utsläpp från hållbar biomassa underskrider 95-procentsgränsen sporrar till användning av biomassa och begränsar incitamenten för ökad användning av fossila bränslen. Om man utgår från att alla anläggningar som undantas från utsläppshandeln, med undantag för opt-in-anläggningar vars utsläpp redan för närvarande är av fossilt ursprung, höjer sin användning av fossila bränslen till fem procent, det vill säga i praktiken optimerar sin bränsleanvändning så att de ligger kvar över gränsvärdet på 95 %, utan en skyldighet att på nytt ansöka om utsläppstillstånd, ökar de fossila utsläppen med cirka 0,35 megaton sett till situationen 2023. Sett till de nuvarande fossila utsläppen på 0,17 megaton uppgår dessa utsläpp, som i fortsättningen räknas till ansvarsfördelningssektorn, till ungefär 0,5 megaton per år.

De fossila utsläpp som inte omfattas av den allmänna utsläppshandeln omfattas av handeln med utsläppsrätter för distribution av fossila bränslen (ETS2) som inleds 2027. Prisnivån på utsläppsrätter inom den allmänna utsläppshandeln och inom handeln med utsläppsrätter för distribution av fossila bränslen kommer dock sannolikt att skilja sig något från varandra. Ärendet är förenat med betydande osäkerhetsfaktorer och det är således inte möjligt att bedöma hur prissättningen inom ETS2 påverkar de anläggningar som undantas från handeln.

En anläggning ska vara skyldig att på nytt ansöka om utsläppstillstånd när dess användning av hållbar biomassa sjunker under gränsen på 95 %. Skyldigheten begränsar möjligheterna att dra nytta av en lättare prissättning av fossila utsläpp, vilket också förebygger snedvridning av marknaden mellan anläggningar som omfattas av den nuvarande allmänna utsläppshandeln och anläggningar som undantas från den 2026. Det bedöms att de anläggningar som på nytt börjar omfattas av utsläppshandeln kommer att ha rätt till gratis tilldelning av utsläppsrätter med status som ny deltagare.

Tills vidare är det inte känt på vilket sätt överföringen av utsläppen från utsläppshandelssektorn till ansvarsfördelningssektorn genomförs. Valet av referensår har eventuellt en betydande inverkan på situationen inom ansvarsfördelningssektorn, där det i enlighet med nuläget behövs ytterligare åtgärder för att fullgöra åtagandena om utsläppsminskning. I en situation där de anläggningar som undantas från utsläppshandeln ökar användningen av fossila bränslen och

därmed utsläppen inom ansvarsfördelningssektorn, bör utsläppen minskas ännu kraftigare än tidigare inom andra delar av ansvarsfördelningssektorn, såsom inom transport, uppvärmning av byggnader och jordbruk. Ytterligare åtgärder skulle leda till ett kostnadsökningstryck för konsumenter och företag.

Den klimatneutralitetsrapportering som hänför sig till gratis tilldelning av utsläppsrätter har konsekvenser för de verksamhetsutövare som omfattas av den och för kontrollörerna för dessa anläggningar samt administrativa konsekvenser för Energimyndigheten. Verksamhetsutövarna ska för att få full gratis tilldelning utarbeta en separat rapport om uppnåendet av klimatneutralitetsplanens mål och delmål, och kontrollörerna ska verifiera rapporten. I synnerhet i fråga om den första rapporten som lämnas in 2026 kommer de åtgärder som den nya regleringen förutsätter sannolikt att förbruka mer resurser än i nuläget. Energimyndigheten orsakas konsekvenser av revideringen av klimatneutralitetsrapporterna och verifieringsrapporterna för dem samt av skyldigheten att granska eventuella uppdateringar av klimatneutralitetsplanerna, som också kan förutses bli föremål för reglering av kommissionen. I Finland finns det dock endast nio anläggningar som omfattas av skyldigheterna enligt klimatneutralitetsvillkoret, vilket innebär att de totala konsekvenserna antas bli små.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

I propositionen föreslås det att bestämmelserna om anläggningar som använder mer än 95 % biomassa förtydligas. Alternativt skulle det i propositionen kunna föreslås att det föreskrivs på det sätt som föreslås i kommissionens anvisningar, alltså att anläggningar som inte längre omfattas av utsläppshandelns tillämpningsområde ska förbli utanför tillämpningsområdet till utgången av 2030, oavsett om anläggningen ökar sin användning av fossila bränslen och således använder mer fossila bränslen än högst fem procent.

Anläggningar som undantas från utsläppshandeln skulle i praktiken kunna använda fossila bränslen 2026–2030 utan den utsläppsstyrning som följer av den allmänna utsläppshandeln. Med undantag för torv ska bränslen från och med 2027 omfattas av prisstyrningen inom EU:s nya utsläppshandel med fossila bränslen.

Alternativet kan också bedömas bidra till att snedvrider konkurrensen, eftersom prissättningen av utsläppen skulle avvika mellan anläggningar som omfattas av utsläppshandeln och anläggningar som undantas från den 2026. I princip är det möjligt att mycket likartade, konkurrerande anläggningar skulle omfattas av mycket olika regler beroende på om deras användning av biomassa överskridit eller underskridit gränsen på 95 %.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

Utsläppshandelsdirektivets bestämmelser om biomassaanläggningar gäller i huvudsak Finland och Sverige. I Sverige kommer preliminärt 270 biomassaanläggningar att undantas från utsläppshandeln från och med 2026. I Sverige har det föreskrivits att anläggningar som undantas från utsläppshandeln förblir utanför tillämpningsområdet åtminstone till utgången av 2030.

6 Remissvar

6.1 Inledning

Utlåtanden om utkastet till propositionen begärdes mellan den 20 december 2024 och den 4 februari 2025. Det svenskspråkiga materialet fogades till utlåtandetjänsten den 7 januari 2025, och i fråga om utlåtanden på svenska gick remisstiden ut den 18 februari 2025. Inom remisstiden inkom 10 remissvar. Utlåtande lämnades av kommunikationsministeriet, miljöministeriet, Energimyndigheten, Transport- och kommunikationsverket, Bioenergi rf, Finsk Energiindustri rf, Skogsindustrin rf och WWF Finland. Justitieministeriet och Finlands näringsliv rf meddelade att de inte lämnar något utlåtande.

6.2 Allmän respons

Energimyndigheten understödde i sin helhet den proposition som var på remiss. Energimyndigheten konstaterade att de ändringar som föreslås i propositionen är behövliga och att de stöder och stärker verkets förutsättningar att sköta sina lagstadgade uppgifter som utsläppshandelsmyndighet.

WWF ansåg det vara viktigt att det i utkastet till regeringsproposition föreslås korrigeringar av bestämmelserna i lagen om utsläppshandel för att rätta de fel som upptäckts i dem, preciseringar för att göra bestämmelserna mer tydliga och exakta samt ändringar med hjälp av vilka bestämmelserna bättre ska motsvara innehållet i EU-lagstiftningen.

6.3 Luftfart

Kommunikationsministeriet ansåg att de preciseringar av teknisk natur som ingår i regeringspropositionen och som gäller tillämpningen av utsläppshandeln på luftfarten är behövliga. Enligt ministeriet säkerställer preciseringarna att innehållet i lagen om utsläppshandel är tydligt och i linje med utsläppshandelsdirektivet. Även Transport- och kommunikationsverket uttryckte sitt stöd för de föreslagna ändringarna och hade deltagit i beredningen av dem. Verket konstaterade att de föreslagna ändringarna är tekniska och att de inte har några konsekvenser för luftfartygsoperatörer.

6.4 95-procentsregeln om biomassa

Energimyndigheten understödde förslaget om att göra bestämmelserna om anläggningar som använder mer än 95 procent biomassa tydligare. Verket ansåg att de föreslagna nya 2 och 3 mom. som fogas till 26 § som gäller utsläppstillstånd gör rättsläget tydligare i fråga om biomassaanläggningar och stärker iakttagandet av rättssäkerhetsprincipen i förvaltningsförfarandet.

WWF understödde förslaget om att till 26 § i lagen om utsläppshandel foga ett nytt 3 mom., enligt vilket en anläggning på nytt ska ansöka om att omfattas av utsläppshandeln, om användningen av fossila bränslen ökar och gränsen på 95 procent underskrids. WWF ansåg denna reglering vara motiverad med beaktande av dels att målet för EU:s utsläppshandelssystem är minskade koldioxidutsläpp från industrin, dels att den kan hindra de anläggningar som undantas från utsläppshandeln att öka sin användning av fossila bränslen.

Finsk Energiindustri rf konstaterade att den föreslagna ändringen skapar klarhet i verksamheten i en situation där utsläppstillståndet för en anläggning återkallas med stöd av 95-procentsregeln, men anläggningen ändrar sin bränsleanskaffning så att mindre än 95 % av anläggningens utsläpp

under något kalenderår efter den 1 januari 2026 kommer från hållbar biomassa. Finsk Energiindustri rf konstaterade att den anser att 95-procentsregeln i utsläppshandelsdirektivet är misslyckad.

Skogsindustrin rf konstaterade att den ändring av tolkningen av 95-procentsregeln som föreslås i lagutkastet är en följd av den oklara EU-lagstiftningshelheten. Skogsindustrin rf konstaterar att 95-procentsregeln i första hand bör upphävas i direktivet både med tanke på bekämpningen av klimatförändringen och med tanke på jämlika konkurrensvillkor.

Skogsindustrin rf betonade att det är ytterst viktigt att de anläggningar som eventuellt återgår till utsläppshandeln till följd av den ändring av 95-procentsregeln som föreslås i lagutkastet ska kunna vara säkra på att de tilldelas de gratis utsläppsrätter de har rätt till fram till utgången av handelsperioden. Skogsindustrin rf konstaterade att det vore viktigt att i lagutkastet beskriva eventuella skillnader i fråga om erhållande av gratis utsläppsrätter för en anläggning som återvänder till utsläppshandeln i förhållande till en situation där anläggningen utan 95-procentsregeln hade fortsatt att omfattas av utsläppshandels tillämpningsområde.

Skogsindustrin rf tog fasta på att ansökan om utsläppstillstånd ökar den administrativa bördan för såväl verksamhetsutövarna som Energimyndigheten. Ur industrins synvinkel är det viktigt att den eventuella processen för förnyat tillstånd löper smidigt. Skogsindustrin rf föreslog att lagutkastet ska ändras så att ansökan om utsläppstillstånd ska få lämnas in redan i slutet av 2025 när de anläggningsspecifika bränsleplanerna har färdigställts. Dessutom bör en eventuell ansökan om utsläppstillstånd för ingående i utsläppshandeln för stationära anläggningar enligt Skogsindustrin rf beaktas vid granskningen av de skyldigheter i anslutning till utsläppshandeln som följer av ETS2.

Bioenergi rf tog i likhet med Skogsindustrin rf fasta på den administrativa bördan och konstaterade att man vid en återanslutning bör sträva efter att minimera de administrativa kostnaderna såväl vid Energimyndigheten som i fråga om sökanden och i möjligaste mån sträva efter att utnyttja uppgifterna om anläggningen under den tid som den ännu omfattades av utsläppshandeln. De administrativa kostnaderna bör minimeras också när anläggningar överförs till den nya utsläppshandeln (ETS2).

Bioenergi rf konstaterade också att den anser målsättningen med de föreslagna ändringarna vara god och ansåg det vara förenligt med andan i utsläppshandelsdirektivet att en anläggning på nytt ansöker om att omfattas av utsläppshandeln, om andelen hållbar biomassa i anläggningen sjunker under gränsen på 95 procent. Bioenergi rf konstaterade att de oklarheter i anslutning till 95-procentsregeln som beskrivs i propositionen och de föreslagna korrigeringarna är ett tecken på att det inte ens från början var fråga om en särskilt lyckad och effektiv reglering för att tjäna de europeiska klimatmålen.

Finsk Energiindustri rf ansåg att man i den nationella lagstiftningen bör sträva efter att trygga de nationella särdragen, alltså i möjligaste mån hålla kvar de anläggningar som uppfyller 95-procentskravet inom utsläppshandeln och möjliggöra övergångar mellan ansvarsfördelningssektorn och utsläppshandelssektorn.

6.5 Utsläpp inom ansvarsfördelningssektorn och rapportering av utsläppsuppgifter

Miljöministeriet ansåg det vara positivt att utsläppen inom ansvarsfördelningssektorn ökar mindre i och med förslaget än utan de föreslagna bestämmelserna.

Miljöministeriet betonade att även om de anläggningar som inte omfattas av utsläppshandelns tillämpningsområde inte rapporterar sina utsläppsuppgifter till Energimyndigheten, är anläggningarna tillstånds-, anmälnings- eller registreringspliktiga verksamheter enligt miljöskyddslagen (527/2014). Enligt 210 § i miljöskyddslagen är verksamhetsrelaterade utsläpps- och kontrolluppgifter samt miljö kvalitetsuppgifter offentliga uppgifter, vilket innebär att Energimyndigheten vid behov och i synnerhet vid misstanke om att utsläppen från en anläggning underskrider 95-procentsgränsen kan utreda anläggningarnas utsläppsuppgifter också med hjälp av rapporteringssystemet YLVA.

Miljöministeriet konstaterade också att det anser det vara viktigt att regeringspropositionen kompletteras med en beskrivning av den lagstiftning som påvisande av hållbarhet grundar sig på, vilka anläggningar den gäller och vilka anläggningar som inte är skyldiga att påvisa hållbarheten. Dessutom bör det bedömas om det finns en risk för att användningen av biomassa som inte uppfyller hållbarhetskriterierna ökar.

WWF konstaterade att bestämmelserna i propositionen säkerställer att om en biomassaanläggning som undantagits från utsläppshandeln börjar öka sina utsläpp från fossila bränslen, ska utsläppen inte statistikföras inom ansvarsfördelningssektorn, som redan omfattas av ett betydande tryck på att minska utsläppen, utan inom utsläppshandelssektorn. WWF ansåg också att en verksamhetsutövers egen misstanke om att gränsvärdet på 95 procent för utsläpp från förbränning av hållbar biomassa underskrids inte ensam är tillräcklig för att säkerställa att en anläggning på nytt ansöker om att omfattas av utsläppshandeln. WWF konstaterade således att det är viktigt att misstanken kopplas till en skyldighet för verksamhetsutövaren att övervaka utsläpp. WWF ansåg att verksamhetsutövarna vid anläggningarna i fråga undantagsvis bör kunna åläggas en i lagen om utsläppshandel föreskriven eller motsvarande skyldighet att övervaka utsläpp.

6.6 Avskiljning av koldioxid

Skogsindustrin rf och Bioenergi rf uttryckte oro över att bestämmelserna om en gräns på 95 procent orsakar osäkerhet och fördunklar framtidsutsikterna för verksamhetsutövarna när det gäller avskiljning av koldioxid och eventuell vidareförädling av den. Bioenergi rf konstaterade att upptaget av koldioxid skulle tjäna EU:s klimatmål och att regleringen av upptaget är i ett utvecklingsstadium i Europa och att den i framtiden också kan anknyta till utsläppshandeln.

Även WWF konstaterade att det i många anläggningar för förbränning av biomassa planeras investeringar i avskiljning av koldioxid som skulle möjliggöra en långvarig lagring av koldioxid. Teknologiska lösningar av detta slag möjliggör beräkning av så kallade negativa utsläpp - beräkningar som i betydande grad kan påverkas av om anläggningen hör till ansvarsfördelningssektorn eller utsläppshandelssektorn. WWF framförde som sin ståndpunkt att permanenta koldioxidupptag bör behandlas som ett helt separat klimatpolitiskt område med ett eget kvantitativt mål och att det i motiveringen till lagen bör noteras åtminstone att denna lagstiftningsändring inte löser frågan om till vilket klimatpolitiskt område de tekniska kolsänkorna ska räknas.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om utsläppshandel

2 §. Definitioner. Det föreslås att paragrafen ändras så att hänvisningarna till kommissionens förordningar ses över i 10, 38 och 39 punkten. I och med ändringen uppdateras och förenhetligas hänvisningarna till förordningarna. Till paragrafen fogas dessutom en ny 40 punkt som

innehåller definitionen av kommissionens förordning om klimatneutralitetsplaner och en ny 41 punkt som innehåller definitionen av utsläppsrapport. De ändringar och tillägg som föreslås i paragrafen är av lagteknisk natur.

I 10 punkten anges namn och nummer för den nya auktionsförordningen. I den gällande definitionen hänvisas det till den upphävda auktionsförordningen. Enligt den föreslagna punkten ska med auktionsplattform avses en i artikel 26.1 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/2830 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG genom fastställande av regler om tidsschema, administration och andra aspekter av auktionering av utsläppsrätter för växthusgaser, nedan auktionsförordningen, avsedd tjänsteleverantör som ansvarar för att genomföra auktioner som gäller utsläppsrätter och för andra uppgifter den har enligt artikel 27 i den förordningen.

I 38 punkten anges namn och nummer för kommissionens verifieringsförordning. Enligt den föreslagna punkten ska med kommissionens verifieringsförordning avses kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/2067 om verifiering av uppgifter och ackreditering av kontrollörer i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG.

I 39 punkten anges namn och nummer för kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter. Enligt den föreslagna punkten ska med kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter avses kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1842 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller ytterligare åtgärder i samband med justeringar av gratis tilldelning av utsläppsrätter på grund av förändringar av verksamhetsnivå.

Det föreslås att det till paragrafen fogas en ny 40 punkt om kommissionens förordning om klimatneutralitetsplaner. Enligt den föreslagna punkten ska med kommissionens förordning om klimatneutralitetsplaner avses kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/2441 om tillämpningsföreskrifter till Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller innehållet i och formatet för de klimatneutralitetsplaner som krävs för beviljande av gratis tilldelning av utsläppsrätter.

Det föreslås att en ny 41 punkt fogas till paragrafen. Enligt den föreslagna punkten ska med utsläppsrapport avses en rapport enligt denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt kommissionens övervakningsförordning, MRV-förordningen eller kommissionens förordning om genomförande av MRV-kraven i Corsia över en verksamhetsutövers, ett rederis eller en luftfartygsoperatörs årliga utsläpp under rapporteringsperioden, samt en rapport enligt artikel 75v i och bilaga Xa till kommissionens övervakningsförordning.

5 §. Anläggningar. Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 6 mom. om förtydligande av bestämmelserna om avgränsning av tillämpningsområdet för biomassaanläggningar. Enligt vad som föreslås i 6 mom. ska lagen, om man har ändrat verksamheten vid en anläggning så att anläggningen förutom vid start eller avstängning av anläggningen eller av en förbränningsenhet uteslutande använder biomassa och verksamhetsutövaren har meddelat Energimyndigheten att anläggningen fortsätter att bedriva verksamhet som omfattas av tillämpningsområdet för lagen, i enlighet med verksamhetsutövers anmälan tillämpas på anläggningen till och med den 31 december 2025. Genom det föreslagna momentet förtydligas bestämmelserna till den del det i anläggningen endast används biomassa som inte uppfyller hållbarhetskriterierna och anläggningen således omfattas av lagens tillämpningsområde från och med den 1 januari 2026.

7 §. Fastställande av en anläggnings kapacitet. I 3 mom. ska ett skrivfel i den finska språkdräkten korrigeras. Enligt vad som föreslås i 3 mom. ska, om frågan om huruvida en

anläggning ska omfattas av tillämpningsområdet för lagen bestäms på grundval av förbränningsenheternas sammanlagda tillförda bränsleeffekt enligt bilaga I, sammanräknas de tillförda bränsleeffekterna hos samtliga tillhörande tekniska enheter i vilka bränsle förbränns. Förbränningsenheter med en tillförd bränsleeffekt på mindre än 3 megawatt ska inte beaktas i beräkningen av den sammanlagda tillförda bränsleeffekten.

21 §. Plan för övervakning av utsläpp. Det föreslås att paragrafen ändras så att det tas in en bestämmelse om hur länge ett godkännande av en plan för övervakning varar. Genom den föreslagna ändringen förtydligas bestämmelserna så att en plan för övervakning kan godkännas tills vidare eller av särskilda skäl för viss tid. Ett tidsbegränsat godkännande kan gälla situationer där till exempel anläggningens tillstånd enligt miljöskyddslagen är tidsbegränsat. Den föreslagna ändringen motsvarar bestämmelserna i den upphävda lagen om utsläppshandel (311/2011). Enligt den föreslagna paragrafen ska en verksamhetsutövare utarbeta en plan för övervakning av utsläpp för en anläggning som omfattas av lagens tillämpningsområde och ansöka om godkännande av planen hos Energimyndigheten. En plan för övervakning av utsläpp ska godkännas tills vidare eller av särskilda skäl för viss tid.

26 §. Utsläppstillstånd. Det föreslås att till paragrafen fogas nya 2 och 3 mom. I och med förslaget förtydligas paragrafen i fråga om kraven på biomassaanläggningar.

Enligt det föreslagna nya 2 mom. ska verksamhetsutövaren, om en anläggning har börjat omfattas av tillämpningsområdet för utsläppshandeln på grund av att den inte uppfyller kraven i 6 § 4 punkten, för anläggningen ansöka om utsläppstillstånd enligt 26 § 1 mom. Utsläppstillståndet beviljas tidigast från den 1 januari 2026 och det gäller tills vidare.

Enligt det föreslagna nya 3 mom. ska verksamhetsutövaren dock, om utsläppstillståndet för en anläggning har återkallats med stöd av 40 § 2 mom. 4 punkten, ansöka om utsläppstillstånd enligt 26 § 1 mom., om anläggningens genomsnittliga utsläpp från förbränning av hållbar biomassa under något kalenderår efter återkallandet utgör 95 procent av anläggningens totala utsläpp eller mindre. Utsläppstillstånd ska sökas under kalenderåret i fråga utan dröjsmål och senast före utgången av kalenderåret i fråga, om det uppstår misstanke om att den ovan avsedda gränsen på 95 procent underskrids. Det föreslagna momentet gör det gällande rättsläget tydligare. I avsnittet om nuläget beskrivs bestämmelserna om biomassaanläggningar i den gällande lagen om utsläppshandel samt den tolkning av bestämmelserna i utsläppshandelsdirektivet som följer av kommissionens anvisningar.

I direktiv (EU) 2023/959 finns inga uttryckliga bestämmelser om hur en anläggning som undantagits från utsläppshandeln i enlighet med punkt 1 i bilaga 1 ska återinföras i utsläppshandeln, om utsläppen från förbränningen av hållbar biomassa minskar och anläggningens utsläpp från fossila bränslen ökar. I artikel 4 i direktivet föreskrivs det uttömmande om de undantagssituationer då en anläggning inte ska ansöka om utsläppstillstånd trots att den bedriver verksamhet som omfattas av utsläppshandeln. I artikel 4 i direktivet föreskrivs inget undantag enligt vilket en anläggning som undantagits från utsläppshandeln med stöd av punkt 1 i bilaga 1 i en sådan situation skulle inta en särställning jämfört med andra anläggningar som ska ansöka om utsläppstillstånd, om de bedriver verksamhet som förtecknas i bilaga 1. Det föreslås således att ett nytt 3 mom. fogas till 26 § i lagen om utsläppshandel för att rättsläget efter undantagandet av en anläggning från utsläppshandeln på grund av det ovannämnda biomassakriteriet på 95 procent ska vara klart. Bestämmelsen anses omfattas av det nationella handlingsutrymme som utsläppshandelsdirektivet möjliggör.

I båda fallen beviljas utsläppstillståndet så att det träder i kraft tidigast den 1 januari 2026 och utsläppstillståndet gäller tills vidare. Tillståndsansökan kan dock lämnas in redan före 2026, om

ändringen av anläggningen gäller 2026. Ett nytt utsläppstillstånd kan dock inte beviljas förrän det gällande utsläppstillståndet för anläggningen har återkallats.

Detta förslag stärker likabehandlingen av anläggningar och målet för EU:s utsläppshandelssystem att minska växthusgasutsläppen i syfte att uppnå unionens klimatneutralitetsmål och dess klimatmål och därmed målen i Parisavtalet. Förslaget stöder således också de miljömål som uttrycks i EU-fördraget och är således förenligt med fördragen.

Anläggningar som inte omfattas av utsläppshandelns tillämpningsområde rapporterar inte sina utsläppsuppgifter till Energimyndigheten. Den misstanke om att gränsen på 95 procent underskrids som avses i det föreslagna momentet är således i första hand verksamhetsutövarens egen misstanke, på basis av vilken det uppkommer en skyldighet att ansöka om att omfattas av utsläppshandeln. I vissa fall är det också möjligt att det hos Energimyndigheten kan uppstå misstanke om att gränsen underskrids, till exempel på basis av uppgifter i offentligheten. Ärendet kan då utredas av verket till exempel genom en begäran om utredning enligt förvaltningslagen till aktören.

40 §. Återkallande av en anläggnings utsläppstillstånd och av beslut om en plan för övervakning av utsläpp. Det föreslås att paragrafen ändras så att ändringar som gäller tillstånden ska anmälas utan dröjsmål.

I enlighet med vad som föreslås i 40 § ska en anläggning anses ha upphört med sin verksamhet i de fall som anges i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter. Verksamhetsutövaren ska omedelbart efter det att verksamheten vid en anläggning har upphört göra en anmälan till Energimyndigheten om att verksamheten har upphört. En anmälan om att två eller fler anläggningar har slagits samman, eller om att ett miljötillstånd som gäller en anläggnings verksamhet har upphört att gälla med stöd av 88 § i miljöskyddslagen eller återkallats med stöd av 93 § i den lagen, ska också göras till Energimyndigheten omedelbart när anläggningarna har slagits samman eller miljötillståndet har upphört att gälla eller återkallats.

Enligt den gällande lagen har en verksamhetsutövare kunnat göra en anmälan om att två eller fler anläggningar har slagits samman och om att ett miljötillstånd som gäller en anläggnings verksamhet har upphört att gälla med stöd av 88 § i miljöskyddslagen eller ett miljötillstånd har återkallats med stöd av 93 § i miljöskyddslagen till Energimyndigheten utan dröjsmål, dock senast före utgången av det kalenderår då verksamheten vid anläggningen har upphört eller miljötillståndet har upphört att gälla eller återkallats. Enligt lagförslaget ska i fortsättningen alla ändringssituationer som leder till att beslut om godkännande av ett utsläppstillstånd eller av en plan för övervakning av utsläpp återkallas omedelbart anmälas till Energimyndigheten. Denna ändring beror på en ändring av kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter till följd av vilken en anläggning som upphört med sin verksamhet mitt under året inte längre ska få gratis tilldelning av utsläppsrätter för återstoden av kalenderåret som följer på den dag då verksamheten upphörde, då anläggningen slogs samman med en annan eller miljötillståndet upphörde att gälla eller återkallades.

48 §. Minskning av gratis tilldelning av utsläppsrätter under tilldelningsperioden 2026–2030. Det föreslås att 1, 2 och 4 mom. ändras så att de tydligare motsvarar bestämmelserna i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter. Dessutom föreslås i paragrafen tas in ett nytt 5 mom. som är informativt till sin karaktär. Det gällande 5 mom. upphävs som obehövligt i och med den omarbetade förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter.

Enligt det föreslagna 1 mom. ska det antal utsläppsrätter som tilldelas en befintlig anläggning minskas med 20 procent, om en verksamhetsutövare som omfattas av kravet på obligatorisk energibesiktning av företag enligt 6 § i energieffektivitetslagen (1429/2014) eller som har befriats från det kravet på de grunder som anges i 7 § i den lagen inte har iakttagit rekommendationerna i energibesiktningen eller i energiledningssystemet. Antalet utsläppsrätter ska dock inte minskas, om verksamhetsutövaren visar att de villkor som anges i artikel 22a i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter uppfylls. I och med förslaget görs momentet tydligare så att det motsvarar ändringen i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter.

Enligt vad som föreslås i 2 mom. ska det antal utsläppsrätter som tilldelas en befintlig anläggning minskas med 20 procent, om en verksamhetsutövare som omfattas av skyldigheten enligt artikel 10a.1 femte stycket i utsläppshandelsdirektivet att upprätta en plan för klimatneutralitet som avses i artikel 10b.4 i utsläppshandelsdirektivet inte lämnar in en plan för klimatneutralitet till Energimyndigheten inom den tidsfrist som anges i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter. Antalet utsläppsrätter ska också minskas om de övriga villkor som anges i artikel 22b i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter, i kommissionens förordning om klimatneutralitetsplaner eller i kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter inte uppfylls. Genom den föreslagna ändringen ändras i momentet hänvisningarna till kommissionens rättsakter.

I det föreslagna 4 mom. föreskrivs att om verksamhetsutövaren visar att den har iakttagit de rekommendationer som avses i 1 mom. efter det att beslutet om gratis tilldelning av utsläppsrätter har meddelats, ska minskningen av antalet utsläppsrätter slopas i fråga om gratis tilldelning av utsläppsrätter för de återstående kalenderåren av tilldelningsperioden. Bestämmelser om sloandet av minskningen ska finnas i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter och i kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter. I och med översynen av de rättsakter som nämns i momentet har förfarandet preciserats så att en verksamhetsutövare kan iaktta de återstående rekommendationerna under fördelningsperioden 2026–2030 fram till verifieringen av rapporten om årlig verksamhetsnivå och på så sätt ännu få full utdelning för åren i fråga och de därpå följande åren.

Enligt det föreslagna 5 mom. ska verksamhetsutövaren utarbeta och genomföra ett förfarande för de rekommendationer som avses i 1 mom. och upprätthålla det på det sätt som föreskrivs i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter. Det föreslagna 5 mom. är nytt och fogas till paragrafen med anledning av att förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter reviderats. Av samma orsak föreslås det att det gällande 5 mom. upphävs.

59 §. Registrering av gratis tilldelning av utsläppsrätter. Det föreslås att den gällande 59 § ändras så att förfarandet för registrering av utsläppsrätter görs tydligare i paragrafen. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det att om anläggningen har upphört med sin verksamhet, ska utsläppsrätter inte få registreras på anläggningens konto för återstoden av kalenderåret som följer på den dag då verksamheten upphörde eller för åren därefter. Bestämmelser om de villkor som ska uppfyllas för att en anläggning ska anses ha upphört med sin verksamhet och om upphörande av registrering av utsläppsrätter finns i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter. Energimyndigheten fattar beslut om att upphöra med registreringen av utsläppsrätter. I och med den föreslagna ändringen görs registreringen av utsläppsrätter tydligare i fall där en anläggning upphör med sin verksamhet. De utsläppsrätter som hör till anläggningen kan registreras för tiden före anläggningen upphör med sin verksamhet, och registreringen av dessa utsläppsrätter kan ske efter det att anläggningen har upphört med sin verksamhet. För tiden efter det att anläggningen upphört med sin verksamhet kan utsläppsrätter inte beviljas och således inte heller registreras.

64 §. Reglerna för gratis tilldelning av utsläppsrätter för luftfart. Det föreslås att det till paragrafen fogas en precisering av de jämförelseuppgifter som ska tillämpas på reglerna för gratis tilldelning av utsläppsrätter för luftfart. Enligt reglerna för gratis tilldelning av utsläppsrätter för 2024 som följer av 1 mom. var jämförelseåret 2023, men av bestämmelsen framgick det inte tydligt att beräkningen ska ta hänsyn till verifierade utsläpp också för de flygningar som omfattas av utsläppshandelssystemet först från och med den 1 januari 2024. Den nu föreslagna kompletteringen av 64 § 2 mom. säkerställer att jämförelseuppgifterna är korrekta. Författningstekniskt görs preciseringen i form av en ny mening efter paragrafens första mening. Den sista meningen i den gällande paragrafen blir ett nytt 2 mom., eftersom den gäller gratis tilldelning från 2026.

65 §. Gratis tilldelning av utsläppsrätter för användning av hållbara flygbränslen. I 1 mom. föreslås små preciseringar för att säkerställa bestämmelsens överensstämmelse med utsläppshandelsdirektivet. För det första preciseras det att gratis tilldelning av utsläppsrätter på basis av användningen av hållbara flygbränslen endast gäller kommersiella luftfartygsoperatörer och är möjlig endast i fråga om sådana flygningar för vilka utsläppsrätterna ska överlämnas 2024–2030. Samtidigt preciseras det att gratis tilldelning av utsläppsrätter på basis av användningen av hållbara flygbränslen inte är möjlig för flygningar för vilka kravet på överlämnande av utsläppsrätter anses vara uppfyllt enligt artikel 28a.1 i utsläppshandelsdirektivet.

Dessutom preciseras momentet så att hänvisningen till artikel 3c.6 i utsläppshandelsdirektivet gäller reglerna för gratis tilldelning av utsläppsrätter och inte förfarandet för ansökan om utsläppsrätter. I praktiken fogas till momentet en ny mening enligt vilken artikel 3c.6 i utsläppshandelsdirektivet ska tillämpas på antalet utsläppsrätter som tilldelas gratis. Med gratis utsläppsrätter minskas prisskillnaden mellan hållbara och fossila flygbränslen så att ju mer hållbart bränslet har ansetts vara enligt nämnda punkt i direktivet, desto större proportionell andel av prisskillnaden täcks med gratis utsläppsrätter. Syftet med bestämmelsen i direktivet är att täcka hela eller delar av prisskillnaden mellan användningen av fossilt flygfotogen och användningen av hållbara flygbränslen, med beaktande av incitament från koldioxidpriset och från harmoniserade minimiskattenivåer för fossila bränslen, och på så sätt uppmuntra användningen av hållbara flygbränslen. Enligt artikel 3c.6 i direktivet ska de utsläppsrätter som tilldelas gratis täcka 70 % av prisskillnaden i fråga om avancerade biodrivmedel och förnybar vätgas samt 95 % av prisskillnaden i fråga om syntetiska bränslen av icke-biologiskt ursprung. Prisskillnaden täcks i sin helhet, om hållbart bränsle tankas på flygplatser som är belägna på öar som är mindre än 10 000 km² eller i ett av de yttersta randområdena eller på flygplatser som till följd av att de har färre än 800 000 passagerare per år inte omfattas av skyldigheten att blanda in förnybara flygbränslen enligt ReFuelEU Aviation-förordningen.

73 §. Skyldighet att överlämna utsläppsrätter. Paragrafen ändras så att den felaktiga hänvisningen till 10 kap. i lagen om utsläppshandel ändras till en hänvisning till 7 kap. Enligt vad som föreslås i 73 § ska verksamhetsutövare, rederier och luftfartygsoperatörer varje år före utgången av september till det unionsregister som avses i 69 § överlämna ett antal utsläppsrätter som motsvarar de utsläpp som varje verksamhetsutövars anläggning eller varje rederi eller luftfartygsoperatör har gett upphov till under det föregående kalenderåret och som har verifierats i enlighet med 7 kap.

81 §. Godkännande av kontrollör. Det föreslås att paragrafen ändras så att det i paragrafen preciseras att godkännandet också gäller godkännande av kontrollörer som är certifierade i en EES-stat. Enligt vad som föreslås i paragrafen ska en kontrollör som är ackrediterad eller certifierad i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet jämföras med en kontrollör som avses i 1 mom., om kontrollören är en sammanslutning eller stiftelse eller en del

av en sådan och uppfyller förutsättningarna enligt 79 § och om förfarandet vid ackrediteringen motsvarar förfarandet enligt lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven, eller om en fysisk person har certifierats som kontrollör av en sådan annan nationell myndighet i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som avses i artikel 55.2 i kommissionens verifieringsförordning. Genom den föreslagna ändringen preciseras den nationella lagstiftningen så att den motsvarar innehållet i kommissionens verifieringsförordning i fråga om de aktörer som kan godkännas att vara kontrollör i Finland. Dessutom kompletterar ändringen det som redan i 80 § i lagen om utsläppshandel föreskrivs om ansökan om godkännande av kontrollör.

83 §. Kontrollör som ska användas. Det föreslås att paragrafen ändras så att det i den tas in en hänvisning till klimatneutralitetsrapporter. Enligt vad som föreslås i paragrafen ska en verksamhetsutövare, en luftfartygsoperatör och ett rederi vid verifieringen av utsläppsrapporter och verksamhetsutövaren dessutom vid verifieringen av referensdatarapporter, datarapporter för nya deltagare, rapporter om årlig verksamhetsnivå och klimatneutralitetsrapporter, samt luftfartygsoperatörer även vid verifieringen av annulleringen av klimatkrediter enligt Corsia-systemet, använda en kontrollör som har godkänts med stöd av lagen. Den föreslagna ändringen föranleds av sådana ändringar i kommissionens genomförandeförordningar som är under beredning, och i och med ändringen kompletteras paragrafen så att den innehåller alla rapporter som verifieringen kan gälla.

86 §. Verifieringsrapport. I och med den föreslagna ändringen tas på motsvarande sätt som i den föreslagna 83 § in en hänvisning till klimatneutralitetsrapporter. Enligt vad som föreskrivs i det föreslagna 1 mom. ska kontrollören upprätta en verifieringsrapport om verifieringen av en anläggnings och en luftfartygsoperatörs utsläppsrapport, en rapport enligt 39 §, en referensdatarapport, en datarapport för ny deltagare, en rapport om årlig verksamhetsnivå och en klimatneutralitetsrapport.

92 §. Avgift för överskriden utsläppsrätt. Det föreslås att paragrafen ändras så att det preciseras att konsumentprisindexet avser det europeiska konsumentprisindexet. Bestämmelser om avgift för överskridning av utsläppsrätten finns i utsläppshandelsdirektivet och lämnar ingen nationell prövning i fråga om det konsumentprisindex som ska tillämpas. Enligt den föreslagna paragrafen ska överskridningsavgiften vara 100 euro per ton koldioxidekvivalenter för vilket utsläppsrätter inte har överlämnats. Från och med den handelsperiod som inletts 2013 höjs avgiften för en överskriden utsläppsrätt i enlighet med förändringarna i det europeiska konsumentprisindexet.

97 §. Utsläppshandelsförseelse. I 1 mom. föreslås det att 4 punkten ändras så att som utsläppshandelsförseelse också betraktas lämnande av felaktiga uppgifter i samband med att en rapport eller anmälan enligt 55 § lämnas in. Enligt den föreslagna 4 punkten ska för utsläppshandelsförseelse dömas den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet försummar att lämna in en rapport eller anmälan enligt 55 § för minskning av antalet utsläppsrätter eller lämnar felaktiga uppgifter. Det föreslås att bestämmelsen ändras så att den motsvarar lagstiftarens avsikt som framgår av specialmotiveringen till den gällande lagen men som inte har skrivits in i paragraftexten.

7.2 Lag om ändring av lagen om Energimyndigheten

1 §. Uppgifter. Det föreslås att 11 och 12 punkten ändras så att Energimyndighetens uppgifter uppdateras i och med genomförandet av utsläppshandelsdirektivet.

8 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen träder i kraft den 1 juli 2025.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om utsläppshandel

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utsläppshandel (1270/2023) 2 § 10, 38 och 39 punkten, 7 § 3 mom., rubriken för 21 § och 21 § 1 mom., 40 § 1 mom., 48 §, 59 § 2 mom., 64 §, 65 § 1 mom., 73 § 1 mom., 81 § 2 mom., 83 §, 86 § 1 mom., 92 § 3 mom. och 97 § 1 mom. 4 punkten samt *fogas* till 2 § nya 40 och 41 punkter, till 5 § ett nytt 6 mom. och till 26 § nya 2 och 3 mom. som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

10) *auktionsplattform* en i artikel 26.1 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/2830 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG genom fastställande av regler om tidsschema, administration och andra aspekter av auktionering av utsläppsrätter för växthusgaser, nedan *auktionsförordningen*, avsedd tjänsteleverantör som ansvarar för att genomföra auktioner som gäller utsläppsrätter och för andra uppgifter den har enligt artikel 27 i den förordningen,

38) *kommissionens verifieringsförordning* kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/2067 om verifiering av uppgifter och ackreditering av kontrollörer i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG,

39) *kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter* kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1842 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller ytterligare åtgärder i samband med justeringar av gratis tilldelning av utsläppsrätter på grund av förändringar av verksamhetsnivå,

40) *kommissionens förordning om klimatneutralitetsplaner* kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/2441 om tillämpningsföreskrifter till Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller innehållet i och formatet för de klimatneutralitetsplaner som krävs för beviljande av gratis tilldelning av utsläppsrätter,

41) *utsläppsrapport* en rapport enligt denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt kommissionens övervakningsförordning, MRV-förordningen eller kommissionens förordning om genomförande av MRV-kraven i Corsia över en verksamhetsutövers, ett rederis eller en luftfartygsoperatörs årliga utsläpp under rapporteringsperioden, samt en rapport enligt artikel 75v i och bilaga Xa till kommissionens övervakningsförordning.

5 §

Anläggningar

Om man har ändrat verksamheten vid en anläggning så att anläggningen förutom vid start eller avstängning av anläggningen eller av en förbränningsenhet uteslutande använder biomassa och verksamhetsutövaren har meddelat Energimyndigheten att anläggningen fortsätter att bedriva verksamhet som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag, ska denna lag i enlighet med verksamhetsutövarens anmälan tillämpas på anläggningen till och med den 31 december 2025.

7 §

Fastställande av en anläggnings kapacitet

Om frågan om huruvida en anläggning ska omfattas av tillämpningsområdet för denna lag bestäms på grundval av förbränningsenheternas sammanlagda tillförda bränsleeffekt enligt bilaga I, sammanräknas de tillförda bränsleeffekterna hos samtliga tillhörande tekniska enheter i vilka bränsle förbränns. Förbränningsenheter med en tillförd bränsleeffekt på mindre än 3 megawatt ska inte beaktas i beräkningen av den sammanlagda tillförda bränsleeffekten.

21 §

Godkännande av plan för övervakning av utsläpp

En verksamhetsutövare ska utarbeta en plan för övervakning av utsläpp för en anläggning som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag och ansöka om godkännande av planen hos Energimyndigheten. En plan för övervakning av utsläpp godkänns tills vidare eller av särskilda skäl för viss tid.

26 §

Utsläppstillstånd

Om en anläggning har börjat omfattas av tillämpningsområdet för utsläppshandeln på grund av att den inte uppfyller kraven i 6 § 4 punkten, ska verksamhetsutövaren ansöka om utsläppstillstånd enligt 1 mom. i denna paragraf för anläggningen. Utsläppstillståndet beviljas tidigast från den 1 januari 2026 och det gäller tills vidare.

Om utsläppstillståndet för en anläggning har återkallats med stöd av 40 § 2 mom. 4 punkten, ska verksamhetsutövaren dock ansöka om utsläppstillstånd enligt 1 mom. i denna paragraf, om anläggningens genomsnittliga utsläpp från förbränning av hållbar biomassa under något kalenderår efter återkallandet utgör 95 procent av anläggningens totala utsläpp eller mindre. Utsläppstillstånd ska sökas utan dröjsmål och senast före utgången av kalenderåret i fråga, om det uppstår misstanke om att den ovan avsedda gränsen på 95 procent underskrids.

40 §

Återkallande av en anläggnings utsläppstillstånd och av beslut om en plan för övervakning av utsläpp

En anläggning anses ha upphört med sin verksamhet i de fall som anges i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter. Verksamhetsutövaren ska omedelbart efter det att verksamheten vid en anläggning har upphört göra en anmälan till Energimyndigheten om att verksamheten har upphört. En anmälan om att två eller fler anläggningar har slagits samman, eller om att ett miljötillstånd som gäller en anläggnings verksamhet har upphört att gälla med stöd av 88 § i miljöskyddslagen eller återkallats med stöd av 93 § i den lagen, ska också göras till Energimyndigheten omedelbart när anläggningarna har slagits samman eller miljötillståndet har upphört att gälla eller återkallats.

48 §

Minskning av gratis tilldelning av utsläppsrätter under tilldelningsperioden 2026–2030

Det antal utsläppsrätter som tilldelas en befintlig anläggning minskas med 20 procent, om en verksamhetsutövare som omfattas av kravet på obligatorisk energibesiktning av företag enligt 6 § i energieffektivitetslagen (1429/2014) eller som har befriats från det kravet på de grunder som anges i 7 § i den lagen inte har iakttagit rekommendationerna i energibesiktningen eller i energiledningssystemet. Antalet utsläppsrätter minskas dock inte, om verksamhetsutövaren visar att de villkor som anges i artikel 22a i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter uppfylls.

Det antal utsläppsrätter som tilldelas en befintlig anläggning minskas med 20 procent, om en verksamhetsutövare som omfattas av skyldigheten enligt artikel 10a.1 femte stycket i utsläppshandelsdirektivet att upprätta en plan för klimatneutralitet som avses i artikel 10b.4 i utsläppshandelsdirektivet inte lämnar in en plan för klimatneutralitet till Energimyndigheten inom den tidsfrist som anges i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter. Antalet utsläppsrätter minskas också om de övriga villkor som anges i artikel 22b i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter, i kommissionens förordning om klimatneutralitetsplaner eller i kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter inte uppfylls. Den sammanlagda minskning av antalet utsläppsrätter som görs med stöd av 1 och 2 mom. är högst 20 procent.

Om verksamhetsutövaren visar att den har iakttagit de rekommendationer som avses i 1 mom. efter det att beslutet om gratis tilldelning av utsläppsrätter har meddelats, ska minskningen av antalet utsläppsrätter slopas i fråga om gratis tilldelning av utsläppsrätter för de återstående kalenderåren av tilldelningsperioden. Bestämmelser om slopandet av minskningen finns dessutom i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter och i kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter.

Verksamhetsutövaren ska utarbeta och genomföra ett förfarande för de rekommendationer som avses i 1 mom. och upprätthålla det på det sätt som föreskrivs i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter.

59 §

Registrering av gratis tilldelning av utsläppsrätter

Om anläggningen har upphört med sin verksamhet, får utsläppsrätter inte registreras på anläggningens konto för återstoden av kalenderåret som följer på den dag då verksamheten upphörde eller för åren därefter. Bestämmelser om de villkor som ska uppfyllas för att en anläggning ska anses ha upphört med sin verksamhet och om upphörande av registrering av utsläppsrätter finns i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter. Energimyndigheten fattar beslut om att upphöra med registreringen av utsläppsrätter.

64 §

Reglerna för gratis tilldelning av utsläppsrätter för luftfart

Den kalkylerade andel som de utsläppsrätter som tilldelas luftfartygsoperatörer gratis utgör av det totala antalet utsläppsrätter för luftfart är 85 procent 2024 och 2025, av vilket 25 procent överförs till auktion 2024 och 50 procent 2025. Utsläppsrätter som tilldelas gratis ska tilldelas luftfartygsoperatörer i proportion till deras andel av verifierade utsläpp från luftfartsverksamhet som rapporteras för 2023. Den beräkningen ska också ta hänsyn till verifierade utsläpp från luftfartsverksamhet som rapporterats för de flygningar som omfattas av utsläppshandelssystemet först från och med den 1 januari 2024.

Från 2026 tilldelas luftfartygsoperatörer gratis utsläppsrätter endast på basis av den användning av hållbara flygbränslen som avses i 65 §.

65 §

Gratis tilldelning av utsläppsrätter för användning av hållbara flygbränslen

Kommersiella luftfartygsoperatörer får varje år ansöka om gratis tilldelning av utsläppsrätter på basis av användningen av hållbara flygbränslen under det föregående året för flygningar för vilka utsläppsrätterna ska överlämnas mellan den 1 januari 2024 och den 31 december 2030, förutom flygningar för vilka det kravet anses vara uppfyllt enligt artikel 28a.1 i utsläppshandelsdirektivet. På reglerna för gratis tilldelning av utsläppsrätter tillämpas artikel 3c.6 i utsläppshandelsdirektivet. De utsläppsrätter som tilldelas gratis dras av från det antal utsläppsrätter som auktioneras ut.

73 §

Skyldighet att överlämna utsläppsrätter

Verksamhetsutövare, rederier och luftfartygsoperatörer ska varje år före utgången av september till det unionsregister som avses i 69 § överlämna ett antal utsläppsrätter som motsvarar de utsläpp som varje verksamhetsutövers anläggning eller varje rederi eller luftfartygsoperatör har gett upphov till under det föregående kalenderåret och som har verifierats i enlighet med 7 kap.

81 §

Godkännande av kontrollör

En kontrollör som är ackrediterad eller certifierad i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet jämföras med en kontrollör som avses i 1 mom., om kontrollören är en sammanslutning eller stiftelse eller en del av en sådan och uppfyller förutsättningarna enligt 79 § och om förfarandet vid ackrediteringen motsvarar förfarandet enligt lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven, eller om en fysisk person har certifierats som kontrollör av en sådan annan nationell myndighet i en stat

som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som avses i artikel 55.2 i kommissionens verifieringsförordning.

83 §

Kontrollör som ska användas

En verksamhetsutövare, en luftfartygsoperatör och ett rederi ska vid verifieringen av utsläppsrapporter och verksamhetsutövaren dessutom vid verifieringen av referensdatarapporter, datarapporter för nya deltagare, rapporter om årlig verksamhetsnivå och klimatneutralitetsrapporter, samt luftfartygsoperatörer även vid verifieringen av annulleringen av klimatkrediter enligt Corsia-systemet, använda en kontrollör som har godkänts med stöd av denna lag.

86 §

Verifieringsrapport

Kontrollören ska upprätta en verifieringsrapport om verifieringen av en anläggnings och en luftfartygsoperatörs utsläppsrapport, en rapport enligt 39 §, en referensdatarapport, en datarapport för ny deltagare, en rapport om årlig verksamhetsnivå och en klimatneutralitetsrapport.

92 §

Avgift för överskriden utsläppsrätt

Överskridningsavgiften är 100 euro per ton koldioxidekvivalenter för vilket utsläppsrätter inte har överlämnats. Från och med den handelsperiod som inletts 2013 höjs avgiften för en överskriden utsläppsrätt i enlighet med förändringarna i det europeiska konsumentprisindexet.

97 §

Utsläppshandelsförseelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

4) försummar att lämna in en rapport eller anmälan enligt 55 § för minskning av antalet utsläppsrätter eller lämnar felaktiga uppgifter,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för utsläppshandelsförseelse dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om Energimyndigheten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Energimyndigheten (870/2013) 1 § 2 mom. 11 och 12 punkten, sådana de
lyder i lag 634/2020, som följer:

1 §

Uppgifter

Energimyndigheten sköter de uppgifter som myndigheten har enligt

11) lagen om utsläppshandel (1270/2023),

12) lagen om handel med utsläppsrätter för distribution av fossila bränslen (1066/2024),

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 27 mars 2025

Statsminister

Petteri Orpo

Miljö- och klimatminister Sari Multala

1.

Lag

om ändring av lagen om utsläppshandel

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utsläppshandel (1270/2023) 2 § 10, 38 och 39 punkten, 7 § 3 mom., rubriken för 21 § och 21 § 1 mom., 40 § 1 mom., 48 §, 59 § 2 mom., 64 §, 65 § 1 mom., 73 § 1 mom., 81 § 2 mom., 83 §, 86 § 1 mom., 92 § 3 mom. och 97 § 1 mom. 4 punkten samt
fogas till 2 § nya 40 och 41 punkter, till 5 § ett nytt 6 mom. och till 26 § nya 2 och 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

10) **auktionsplattform** en tjänsteleverantör som förordnats av medlemsstaterna i enlighet med artikel 26.1 i kommissionens förordning (EU) nr 1031/2010 om tidsschema, administration och andra aspekter av auktionering av utsläppsrätter för växthusgaser i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen, nedan auktionsförordningen, och som ansvarar för att genomföra auktioner som gäller utsläppsrätter och för andra uppgifter den har enligt artikel 27 i den förordningen,

38) **kommissionens verifieringsförordning** förordning om verifiering samt ackreditering av kontrollörer som kommissionen antagit med stöd av artikel 15 i utsläppshandelsdirektivet,

39) **kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter** förordning om justering av mängden gratis tilldelade utsläppsrätter som kommissionen

Föreslagen lydelse

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

10) **auktionsplattform** en i artikel 26.1 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/2830 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG genom fastställande av regler om tidsschema, administration och andra aspekter av auktionering av utsläppsrätter för växthusgaser, nedan **auktionsförordningen**, avsedd tjänsteleverantör som ansvarar för att genomföra auktioner som gäller utsläppsrätter och för andra uppgifter den har enligt artikel 27 i den förordningen,

38) **kommissionens verifieringsförordning** kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/2067 om verifiering av uppgifter och ackreditering av kontrollörer i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG,

39) **kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter** kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1842 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets direktiv

Gällande lydelse

antagit med stöd av artikel 10a.21 i utsläppshandelsdirektivet.

(fogas nya 40 & 41 punkter)

5 §

Anläggningar

(fogas ny 6 mom.)

7 §

Fastställande av en anläggnings kapacitet

Om frågan huruvida en anläggning ska omfattas av tillämpningsområdet för denna

Föreslagen lydelse

2003/87/EG vad gäller ytterligare åtgärder i samband med justeringar av gratis tilldelning av utsläppsrätter på grund av förändringar av verksamhetsnivå,

40) **kommissionens förordning om klimatneutralitetsplaner** kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/2441 om tillämpningsföreskrifter till Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller innehållet i och formatet för de klimatneutralitetsplaner som krävs för beviljande av gratis tilldelning av utsläppsrätter,

41) **utsläppsrapport** en rapport enligt denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt kommissionens övervakningsförordning, MRV-förordningen eller kommissionens förordning om genomförande av MRV-kraven i Corsia över en verksamhetsutövers, ett rederis eller en luftfartygsoperatörs årliga utsläpp under rapporteringsperioden, samt en rapport enligt artikel 75v i och bilaga Xa till kommissionens övervakningsförordning.

5 §

Anläggningar

Om man har ändrat verksamheten vid en anläggning så att anläggningen förutom vid start eller avstängning av anläggningen eller av en förbränningsenhet uteslutande använder biomassa och verksamhetsutövaren har meddelat Energimyndigheten att anläggningen fortsätter att bedriva verksamhet som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag, ska denna lag i enlighet med verksamhetsutövarens anmälan tillämpas på anläggningen till och med den 31 december 2025.

7 §

Fastställande av en anläggnings kapacitet

Om frågan om huruvida en anläggning ska omfattas av tillämpningsområdet för denna

Gällande lydelse

lag bestäms på grundval av *en anläggnings* förbränningsenheters sammanlagda tillförda bränsleeffekt enligt bilaga I, sammanräknas de tillförda bränsleeffekterna hos samtliga tillhörande tekniska enheter i vilka bränsle förbränns. Förbränningsenheter med en tillförd bränsleeffekt på mindre än 3 megawatt ska inte beaktas i beräkningen av den sammanlagda tillförda bränsleeffekten.

21 §

Plan för övervakning av utsläpp

En verksamhetsutövare ska utarbeta en plan för övervakning av utsläpp för en anläggning som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag och ansöka om godkännande av planen hos Energimyndigheten.

26 §

Utsläppstillstånd

(fogas nya 2 & 3 mom.)

Föreslagen lydelse

lag bestäms på grundval av *förbränningsenheternas* sammanlagda tillförda bränsleeffekt enligt bilaga I, sammanräknas de tillförda bränsleeffekterna hos samtliga tillhörande tekniska enheter i vilka bränsle förbränns. Förbränningsenheter med en tillförd bränsleeffekt på mindre än 3 megawatt ska inte beaktas i beräkningen av den sammanlagda tillförda bränsleeffekten.

21 §

Godkännande av plan för övervakning av utsläpp

En verksamhetsutövare ska utarbeta en plan för övervakning av utsläpp för en anläggning som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag och ansöka om godkännande av planen hos Energimyndigheten. *En plan för övervakning av utsläpp godkänns tills vidare eller av särskilda skäl för viss tid.*

26 §

Utsläppstillstånd

Om en anläggning har börjat omfattas av tillämpningsområdet för utsläppshandeln på grund av att den inte uppfyller kraven i 6 § 4 punkten, ska verksamhetsutövaren ansöka om utsläppstillstånd enligt 1 mom. i denna paragraf för anläggningen. Utsläppstillståndet beviljas tidigast från den 1 januari 2026 och det gäller tills vidare.

Om utsläppstillståndet för en anläggning har återkallats med stöd av 40 § 2 mom. 4 punkten, ska verksamhetsutövaren dock ansöka om utsläppstillstånd enligt 1 mom. i denna paragraf, om anläggningens genomsnittliga utsläpp från förbränning av hållbar biomassa under något kalenderår efter återkallandet utgör 95 procent av anläggningens totala utsläpp eller mindre. Utsläppstillstånd ska sökas utan dröjsmål och senast före utgången av kalenderåret i fråga,

Gällande lydelse

40 §

*Återkallande av en anläggnings
utsläppstillstånd och av beslut om en plan för
övervakning av utsläpp*

En anläggning anses ha upphört med sin verksamhet i de fall som anges i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter. Verksamhetsutövaren ska genast efter det att verksamheten vid en anläggning har upphört göra en anmälan till Energimyndigheten om att verksamheten har upphört. En anmälan om att två eller fler anläggningar har slagits samman och om att ett miljötillstånd som gäller en anläggnings verksamhet har upphört att gälla med stöd av 88 § i miljöskyddslagen eller ett miljötillstånd har återkallats med stöd av 93 § i miljöskyddslagen ska göras till Energimyndigheten utan dröjsmål, dock senast före utgången av det kalenderår då verksamheten vid anläggningen har upphört eller miljötillståndet har upphört att gälla eller återkallats.

48 §

*Minskning av gratis tilldelning av
utsläppsrätter under tilldelningsperioden
2026–2030*

Det antal utsläppsrätter som tilldelas en befintlig anläggning minskas med 20 procent, om en verksamhetsutövare som omfattas av skyldigheten enligt 6 § i energieffektivitetslagen (1429/2014) att göra en obligatorisk energibesiktning av företag eller som i stället för obligatorisk besiktning tillämpar ett certifierat energiledningssystem enligt 7 § 1 mom. i den lagen, inte har iakttagit rekommendationerna i rapporten om energibesiktningen eller i energiledningssystemet. Antalet utsläppsrätter minskas dock inte, om

Föreslagen lydelse

*om det uppstår misstanke om att den ovan
avsedda gränsen på 95 procent underskrids.*

40 §

*Återkallande av en anläggnings
utsläppstillstånd och av beslut om en plan för
övervakning av utsläpp*

En anläggning anses ha upphört med sin verksamhet i de fall som anges i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter. Verksamhetsutövaren ska omedelbart efter det att verksamheten vid en anläggning har upphört göra en anmälan till Energimyndigheten om att verksamheten har upphört. En anmälan om att två eller fler anläggningar har slagits samman, eller om att ett miljötillstånd som gäller en anläggnings verksamhet har upphört att gälla med stöd av 88 § i miljöskyddslagen eller återkallats med stöd av 93 § i den lagen, ska också göras till Energimyndigheten omedelbart när anläggningarna har slagits samman eller miljötillståndet har upphört att gälla eller återkallats.

48 §

*Minskning av gratis tilldelning av
utsläppsrätter under tilldelningsperioden
2026–2030*

Det antal utsläppsrätter som tilldelas en befintlig anläggning minskas med 20 procent, om en verksamhetsutövare som omfattas av kravet på obligatorisk energibesiktning av företag enligt 6 § i energieffektivitetslagen (1429/2014) eller som har befriats från det kravet på de grunder som anges i 7 § i den lagen inte har iakttagit rekommendationerna i energibesiktningen eller i energiledningssystemet. Antalet utsläppsrätter minskas dock inte, om verksamhetsutövaren visar att de villkor som anges i artikel 22a i

Gällande lydelse

verksamhetsutövaren visar att de villkor som anges i artikel 22a i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter uppfylls.

Det antal utsläppsrätter som tilldelas en befintlig anläggning minskas med 20 procent, om en verksamhetsutövare som omfattas av skyldigheten enligt artikel 10a.1 femte stycket i utsläppshandelsdirektivet att upprätta en plan för klimatneutralitet som avses i artikel 10b.4 i utsläppshandelsdirektivet inte lämnar in en plan för klimatneutralitet till Energimyndigheten inom den tidsfrist som anges i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter. Antalet utsläppsrätter minskas också om de övriga villkor som anges i artikel 22b i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter och i kommissionens genomförandeförordning om tillämpningsföreskrifter till utsläppshandelsdirektivet vad gäller innehållet i och formatet för de klimatneutralitetsplaner som krävs för beviljande av gratis tilldelning av utsläppsrätter inte uppfylls.

Om verksamhetsutövarna visar att de har iakttagit de rekommendationer som avses i 1 mom. efter det att beslutet om gratis tilldelning av utsläppsrätter har meddelats, ska antalet utsläppsrätter inte minskas från och med kalenderåret efter det att rekommendationerna har iakttagits.

Närmare bestämmelser om inlämnande av planen för klimatneutralitet, om förutsättningarna för godkännande och om beslut om godkännande får utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

(fogas ny 5 mom.)

Föreslagen lydelse

förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter uppfylls.

Det antal utsläppsrätter som tilldelas en befintlig anläggning minskas med 20 procent, om en verksamhetsutövare som omfattas av skyldigheten enligt artikel 10a.1 femte stycket i utsläppshandelsdirektivet att upprätta en plan för klimatneutralitet som avses i artikel 10b.4 i utsläppshandelsdirektivet inte lämnar in en plan för klimatneutralitet till Energimyndigheten inom den tidsfrist som anges i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter. Antalet utsläppsrätter minskas också om de övriga villkor som anges i artikel 22b i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter, i kommissionens förordning om klimatneutralitetsplaner eller i kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter inte uppfylls. Den sammanlagda minskning av antalet utsläppsrätter som görs med stöd av 1 och 2 mom. är högst 20 procent.

Om verksamhetsutövaren visar att den har iakttagit de rekommendationer som avses i 1 mom. efter det att beslutet om gratis tilldelning av utsläppsrätter har meddelats, ska minskningen av antalet utsläppsrätter slopas i fråga om gratis tilldelning av utsläppsrätter för de återstående kalenderåren av tilldelningsperioden. Bestämmelser om sloandet av minskningen finns dessutom i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter och i kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter.

(upphävs 5 mom.)

Verksamhetsutövaren ska utarbeta och genomföra ett förfarande för de rekommendationer som avses i 1 mom. och upprätthålla det på det sätt som föreskrivs i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter.

Gällande lydelse

59 §

*Registrering av gratis tilldelning av
utsläppsrätter*

Om anläggningen har upphört med sin verksamhet, får utsläppsrätter inte registreras på anläggningens konto. Bestämmelser om de villkor som ska uppfyllas för att en anläggning ska anses ha upphört med sin verksamhet och om när utsläppsrätter inte längre ska registreras finns i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter. Energimyndigheten fattar beslut om att utsläppsrätter inte längre ska registreras.

64 §

*Reglerna för gratis tilldelning av
utsläppsrätter för luftfart*

Den kalkylerade andel som de utsläppsrätter som tilldelas luftfartygsoperatörer gratis utgör av det totala antalet utsläppsrätter för luftfart är 85 procent 2024 och 2025, av vilket 25 procent överförs till auktion 2024 och 50 procent 2025. Från och med 2026 tilldelas luftfartygsoperatörer gratis utsläppsrätter endast på basis av den användning av hållbara flygbränslen som avses i 65 §.

65 §

Föreslagen lydelse

59 §

*Registrering av gratis tilldelning av
utsläppsrätter*

Om anläggningen har upphört med sin verksamhet, får utsläppsrätter inte registreras på anläggningens konto för återstoden av kalenderåret som följer på den dag då verksamheten upphörde eller för åren därefter. Bestämmelser om de villkor som ska uppfyllas för att en anläggning ska anses ha upphört med sin verksamhet och om upphörande av registrering av utsläppsrätter finns i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter. Energimyndigheten fattar beslut om att upphöra med registreringen av utsläppsrätter.

64 §

*Reglerna för gratis tilldelning av
utsläppsrätter för luftfart*

Den kalkylerade andel som de utsläppsrätter som tilldelas luftfartygsoperatörer gratis utgör av det totala antalet utsläppsrätter för luftfart är 85 procent 2024 och 2025, av vilket 25 procent överförs till auktion 2024 och 50 procent 2025. Utsläppsrätter som tilldelas gratis ska tilldelas luftfartygsoperatörer i proportion till deras andel av verifierade utsläpp från luftfartsverksamhet som rapporteras för 2023. Den beräkningen ska också ta hänsyn till verifierade utsläpp från luftfartsverksamhet som rapporterats för de flygningar som omfattas av utsläppshandelssystemet först från och med den 1 januari 2024.

Från 2026 tilldelas luftfartygsoperatörer gratis utsläppsrätter endast på basis av den användning av hållbara flygbränslen som avses i 65 §.

65 §

Gällande lydelse

Gratis tilldelning av utsläppsrätter för användning av hållbara flygbränslen

En luftfartygsoperatör kan i enlighet med artikel 3c.6 i utsläppshandelsdirektivet fram till utgången av 2030 varje år ansöka om gratis tilldelning av utsläppsrätter för luftfart på basis av användningen av hållbara flygbränslen under det föregående året. De utsläppsrätter som tilldelats gratis dras av från det antal utsläppsrätter som auktioneras ut.

—————

73 §

Skyldighet att överlämna utsläppsrätter

Verksamhetsutövare, rederier och luftfartygsoperatörer ska varje år före utgången av september till det unionsregister som avses i 69 § överlämna ett antal utsläppsrätter som motsvarar de utsläpp som varje verksamhetsutövars anläggning eller varje rederi eller luftfartygsoperatör har gett upphov till under det föregående kalenderåret och som har verifierats i enlighet med 10 kap.

—————

81 §

Godkännande av kontrollör

—————

En kontrollör som är ackrediterad i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet jämföras med en kontrollör som avses i 1 mom., om kontrollören är en sammanslutning eller stiftelse eller en del av en sådan och uppfyller förutsättningarna enligt 79 § och om förfarandet vid ackrediteringen motsvarar förfarandet enligt lagen om konstaterande av tillförlitligheten

Föreslagen lydelse

Gratis tilldelning av utsläppsrätter för användning av hållbara flygbränslen

Kommersiella luftfartygsoperatörer får varje år ansöka om gratis tilldelning av utsläppsrätter på basis av användningen av hållbara flygbränslen under det föregående året för flygningar för vilka utsläppsrätterna ska överlämnas mellan den 1 januari 2024 och den 31 december 2030, förutom flygningar för vilka det krävet anses vara uppfyllt enligt artikel 28a.1 i utsläppshandelsdirektivet. På reglerna för gratis tilldelning av utsläppsrätter tillämpas artikel 3c.6 i utsläppshandelsdirektivet. De utsläppsrätter som *tilldelas* gratis dras av från det antal utsläppsrätter som auktioneras ut.

—————

73 §

Skyldighet att överlämna utsläppsrätter

Verksamhetsutövare, rederier och luftfartygsoperatörer ska varje år före utgången av september till det unionsregister som avses i 69 § överlämna ett antal utsläppsrätter som motsvarar de utsläpp som varje verksamhetsutövars anläggning eller varje rederi eller luftfartygsoperatör har gett upphov till under det föregående kalenderåret och som har verifierats i enlighet med 7 kap.

—————

81 §

Godkännande av kontrollör

—————

En kontrollör som är ackrediterad *eller certifierad* i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet jämföras med en kontrollör som avses i 1 mom., om kontrollören är en sammanslutning eller stiftelse eller en del av en sådan och uppfyller förutsättningarna enligt 79 § och om förfarandet vid ackrediteringen motsvarar förfarandet enligt lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av

Gällande lydelse

hos tjänster för bedömning av
överensstämmelse med kraven.

83 §

Kontrollör som ska användas

En verksamhetsutövare, en luftfartygsoperatör och ett rederi ska vid verifieringen av utsläppsrapporter och verksamhetsutövaren dessutom vid verifieringen av referensdatarapporter, datarapporter för nya deltagare och rapporter om årlig verksamhetsnivå, samt luftfartygsoperatören även vid verifieringen av annulleringen av klimatkrediter enligt Corsia-systemet, använda en kontrollör som har godkänts med stöd av denna lag.

86 §

Verifieringsrapport

Kontrollören ska upprätta en verifieringsrapport om verifieringen av en anläggnings och en luftfartygsoperatörs utsläppsrapport, rapport enligt 39 §, referensdatarapport, datarapport för ny deltagare och rapport om årlig verksamhetsnivå.

92 §

Avgift för överskriden utsläppsrätt

Överskridningsavgiften är 100 euro per ton koldioxidekvivalenter för vilket utsläppsrätter inte har överlämnats. Från och med den handelsperiod som inletts 2013 höjs avgiften

Föreslagen lydelse

överensstämmelse med kraven, eller om en fysisk person har certifierats som kontrollör av en sådan annan nationell myndighet i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som avses i artikel 55.2 i kommissionens verifieringsförordning.

83 §

Kontrollör som ska användas

En verksamhetsutövare, en luftfartygsoperatör och ett rederi ska vid verifieringen av utsläppsrapporter och verksamhetsutövaren dessutom vid verifieringen av referensdatarapporter, datarapporter för nya deltagare, rapporter om årlig verksamhetsnivå och klimatneutralitetsrapporter, samt luftfartygsoperatörer även vid verifieringen av annulleringen av klimatkrediter enligt Corsia-systemet, använda en kontrollör som har godkänts med stöd av denna lag.

86 §

Verifieringsrapport

Kontrollören ska upprätta en verifieringsrapport om verifieringen av en anläggnings och en luftfartygsoperatörs utsläppsrapport, en rapport enligt 39 §, en referensdatarapport, en datarapport för ny deltagare, en rapport om årlig verksamhetsnivå och en klimatneutralitetsrapport.

92 §

Avgift för överskriden utsläppsrätt

Överskridningsavgiften är 100 euro per ton koldioxidekvivalenter för vilket utsläppsrätter inte har överlämnats. Från och med den handelsperiod som inletts 2013 höjs avgiften för en överskriden utsläppsrätt i enlighet med

Gällande lydelse

för en överskriden utsläppsrätt i enlighet med förändringarna i konsumentprisindexet.

97 §

Utsläppshandelsförseelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

4) försummar att lämna in en rapport eller anmälan enligt 55 § för minskning av antalet utsläppsrätter,

Föreslagen lydelse

förändringarna i det europeiska konsumentprisindexet.

97 §

Utsläppshandelsförseelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

4) försummar att lämna in en rapport eller anmälan enligt 55 § för minskning av antalet utsläppsrätter eller lämnar felaktiga uppgifter,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för utsläppshandelsförseelse dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om Energimyndigheten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Energimyndigheten (870/2013) 1 § 2 mom. 11 och 12 punkten, sådana de lyder i lag 634/2020, som följer:

Gällande lydelse

1 §

Uppgifter

Energimyndigheten sköter de uppgifter som myndigheten har enligt

Föreslagen lydelse

1 §

Uppgifter

Energimyndigheten sköter de uppgifter som myndigheten har enligt

Gällande lydelse

11) lagen om utsläppshandel (311/2011),
12) lagen om handel med utsläppsrätter för
luftfart (34/2010),

Föreslagen lydelse

11) lagen om utsläppshandel (1270/2023),
12) lagen om handel med utsläppsrätter för
distribution av fossila bränslen (1066/2024),

Denna lag träder i kraft den 20 .
